

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122210761
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8122210761.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a Mgr. Miloša Koleka, v právnej veci starostlivosti súdu o mal. Z. Č., D.. XX.X.XXXX, N. S. G., Z. XXX/XX, v konaní zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny A., pochádzajúceho z matky H. G., D.. XX.X.XXXX, N. S. G., Z. XXX/XX, právne zastúpenej: JUDr. Roman Hojer s.r.o. advokátska kancelária, so sídlom Šustekova 51, 851 04 Bratislava, a z otca L. Č., D.. XX.X.XXXX, N. A., O. XX, právne zastúpený: Mgr. Peter Troščák, advokát so sídlom v Prešove, Hlavná 50, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 36P/19/2022-16 zo dňa 14.12.2022 takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom domáhala, aby súd neodkladným opatrením udelil súhlas matke na umiestnenie mal. Z. do O. Š. N.Y. XXXX/X, N. - A..

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Prešov ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

3. Rozhodnutie súd právne zdôvodnil ust. § 324 ods. 1, § 325, § 326 ods. 1 a 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 2 ods. 1 a 2, § 360 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

4. Súd prvej inštancie mal za to, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia a nie je nevyhnutné dočasne upravovať otázku umiestnenia maloletého dieťaťa do predškolského zariadenia. Zdôraznil, že nariadením neodkladného opatrenia ide o ingerenciu súdu len dočasnú a neodkladné opatrenie nemá prejedukovať rozhodnutie vo veci samej. Bez súhlasu otca matka nemôže zapísať dieťa do predškolského zariadenia. Taká zásadná otázka, akou je zápis dieťaťa do materskej školy, by sa nemala riešiť prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia, v ktorom nie je možné vzhľadom na krátku zákonnú lehotu vykonávať rozsiahlejšie dokazovanie potrebné na to, aby sa dostatočne a hodnoverne zistilo, čo je v najlepšom záujme maloletého dieťaťa. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvej inštancie návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Na udelenie súhlasu namiesto otca na zápis dieťaťa do materskej školy si matka musí podať návrh vo veci samej. V konaní vo veci samej súd po vykonaní potrebného dokazovania rozhodne pri rešpektovaní najlepšieho záujmu maloletých detí.

III. Obsah odvolania matky

5. Proti tomuto uzneseniu podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka. Uviedla, že sa s rozhodnutím súdu prvej inštancie nestotožňuje a považuje ho za absolútne neopodstatnené a unáhlené. Matka maloletého dieťaťa podala predmetný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu, že maloletý bol rozhodnutím súdu zverený do jej osobnej starostlivosti. Následne matka maloletého prijala pracovnú ponuku v N., kde má aj byť vo svojom osobnom vlastníctve. Pravidelne na týždennej báze cestuje s maloletým do S. G., kde majú stále trvalý pobyt. Matka maloletého požiadala otca o súhlas s umiestnením maloletého do materskej školy v N. počas dní, kedy sa tam nachádzajú. Tento krok považovala za dôležitý pre zdravý vývoj maloletého, jeho socializáciu, vzdelávanie a rozvíjanie jeho schopností. Otec maloletého však s takýmto krokom nesúhlasí a na umiestnenie maloletého do materskej školy v N. súhlas neudelil. Matka maloletého považuje predmetný návrh na nariadenie neodkladného opatrenia dôvodný, absolútne opodstatnený a vyžadujúci bezodkladné riešenie vzhľadom k vyššie zmieneným skutočnostiam. Tento návrh odráža najlepší záujem maloletého dieťaťa s ohľadom na jeho zdravý a správny vývoj. Matka považuje za potrebné túto situáciu bezodkladne riešiť, nakoľko ide o podstatnú vec týkajúcu sa zdravého vývoja jej maloletého syna, jeho socializácie, vzdelania a rozvíjania jeho schopností. Nakoľko otec maloletého dieťaťa odmieta udelenie súhlasu na jeho umiestnenie v uvedenej materskej škole, má za to, že tým bráni riadnemu vývoju ich maloletého dieťaťa. Vzhľadom na uvedené, matka maloletého dieťaťa považuje za potrebné, aby konajúci súd schválil neodkladné opatrenie, ktorým udelí súhlas matke na jeho umiestnenie v materskej škole. Navrhla napadnuté uznesenie zrušiť a rozhodnúť o povolení umiestnenia maloletého Z. do O. Š. N. XXXX/X, N. - A..

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

6. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je potrebné potvrdiť.

7. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s prihliadnutím na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i argumenty matky predstreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti neodkladným opatrením nahradiť súhlas otca so zápisom mal. Z. do O. Š. N.Y. XXXX/X, N. - A.. Matka v odvolaní prezentuje názor, že je v najlepšom záujme mal. Z. a v záujme jeho zdravého vývinu, aby mohol počas dní, kedy sa spoločne s matkou nachádza v N., navštevovať jednu z tamojších materských škôl.

8. Výkon rodičovských práv a povinností k mal. Z. bol upravený rozsudkom Okresného súdu Prešov č.k. 27P/277/2019-639 zo dňa 5.4.2022 s tým, že mal. Z. bol zverený do osobnej starostlivosti matky, bolo mu určené bydlisko v okrese S. G., otcovi bola určená povinnosť prispievať na výživu mal. Z. sumou vo výške 150,- eur mesačne a upravil styk otca s mal. Z.. Citovaný rozsudok bol rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 4CoP/77/2022-753 zo dňa 26.1.2023 potvrdený.

9. Pri prieskume vecnej správnosti napadnutého uznesenia odvolací súd skúma najlepší záujem mal. dieťaťa na nariadenom neodkladnom opatrení, podporne pritom zohľadňuje objektívne kritéria, demonštratívne vymedzené v čl. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).

10. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,

- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

11. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku a stotožňuje sa so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v súlade s návrhom matky, nakoľko nebola osvedčená naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov vyžadujúca si okamžitý zásah súdu. Z odvolania matky síce vyplýva, že jej momentálna situácia a aj situácia mal. dieťaťa je náročná, nakoľko si matka našla prácu v N., teda v meste vzdialenom viac ako 200 km od miesta jej bydliska a bydliska mal. Z., no odvolací súd v tomto ohľade súhlasí so súdom prvej inštancie, že taká zásadná otázka, akou je zápis do materskej školy, by sa nemala riešiť prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia, v ktorom nie je možné, vzhľadom na krátku zákonnú lehotu vykonávať rozsiahlejšie dokazovanie, ktoré je potrebné na to, aby sa dostatočne a hodnoverne zistilo, čo je v najlepšom záujme mal. dieťaťa.

12. Odvolací súd súčasne zdôrazňuje, že rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia, pričom pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. O bežných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, ktorými je potrebné rozumieť záležitosti, ktoré vznikajú pri uspokojovaní každodenných potrieb dieťaťa, sú oprávnení rozhodovať obaja rodičia samostatne. Na druhej strane podstatné otázky týkajúce sa záležitostí dieťaťa musia byť vždy schválené oboma rodičmi. Podstatnou vecou je potrebné rozumieť nielen to, čo objektívne v právnom živote dieťaťa sa javí podstatné (napríklad zastúpenie), ale aj to, čo je podstatné jednak pre rodiča a najmä pre dieťa. Ustanovenie § 35 Zákona o rodine obsahuje len demonštratívny výpočet podstatných záležitostí maloletého dieťaťa, preto súd môže ako podstatnú vec posúdiť aj inú otázku, ako uvedenú v citovanom zákonom ustanovení. Pre posúdenie, či ide o vec bežnú alebo podstatnú, týkajúcu sa maloletého dieťaťa, je potrebné vyhodnotiť, či nezhoda rodičov v konkrétnej veci môže alebo nemôže zásadným spôsobom ohroziť skutočný záujem maloletého dieťaťa.

13. Odvolací súd má za to, že je potrebné prihliadať na názor mal. dieťaťa, no súčasne je potrebné ho v niektorých ohľadoch aj korigovať. Uvedené však nie je možné uskutočniť v rámci konania o neodkladnom opatrení, keďže na takéto šetrenie nie je dostatočný priestor vzhľadom na krátku zákonnú lehotu ustanovujúcu, v akom čase má byť o návrhu rozhodnuté.

14. Pokiaľ matka dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia, o.i., zdôvodňuje nutnosťou sa zamestnať, aby bola schopná pokryť výdavky na svoje živobytie a živobytie mal. Z. a vo S. G. ju nemá záujem nikto zamestnať, odvolací súd si dovoľí poukázať na skutočnosť, že N., ktorá je vzdialená viac než 400 km od miesta bydliska otca (A.), nie je jediným mestom na Slovensku, ktoré ponúka množstvo rôznych pracovných ponúk, a teda aj možnosti zamestnať sa. Za takéto mesto je možné považovať aj G. (len na webovej stránke www.profesia.sk je v rámci okresu G. uverejnených viac ako 1.500 pracovných ponúk, matka však vo svojom návrhu neuviedla, akú prácu vykonáva, len to, že si ju vie prispôbiť potrebám mal. Z. a dva dni v týždni má „home office“ a že je vysokoškolsky vzdelaná), ktoré je na rozdiel od N. vzdialené necelých 40 km od miesta bydliska otca. Je logické, že matka viac inklinuje k N., nakoľko tam má príbuzných a aj byt v osobnom vlastníctve, no je otázne, či je to aj v najlepšom záujme mal. Z., pre ktorého je dôležité mať pravidelný kontakt aj s jeho otcom. S ohľadom na značnú vzdialenosť medzi N. a A. však pravidelný kontakt otca s mal. Z. bude značne sťažený, čo však nepochybne je aj za situácie, keď maloletý býva vo S. G.. Odvolací súd zdôrazňuje, že nediktuje matke mal. Z., kde si má alebo nemá hľadať prácu. Pripomína však, že je to práve matka, ktorá bez vedomia otca a jeho súhlasu opustila spoločnú domácnosť v A. a spoločne s mal. Z. sa presťahovala k svojej rodine do S. G.. Bývať vo S. G. bolo teda slobodnou voľbou matky, ktorá nepochybne bola ovplyvnená tým, že v danom meste mala svoju rodinu, no pokiaľ matka uvažovala o hľadaní vhodnej práce aj mimo miesta jej bydliska a bydliska maloletého, a to aj so značnou vzdialenosťou od tohto bydliska, mohla zväžiť aj mesto, ktoré je bližšie k miestu bydliska otca mal. Z. - nie s ohľadom na otca mal. dieťaťa a jej bývalého partnera, ale s ohľadom na jej mal. dieťa a jeho najlepší záujem, v ktorom je, ako už vyššie bolo uvedené, pravidelný kontakt s jeho otcom, ktorý má právo sa podieľať na jeho výchove a starostlivosti.

15. Rodičovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, musí byť umožnený pravidelný a čo najširší kontakt, pretože je to práve množstvo času, počas ktorého je možné realizovať aj neverbálne výchovné pôsobenie rodiča, tzv. výchovu prítomnosti či príkladom, ktorá je, ako je vo všeobecnosti známe, tou najúčinnnejšou výchovnou metódou. Je nutné mať na zreteli, že akákoľvek deformácia vzťahu rodič - dieťa je v dôsledku odcudzenia v neskoršej dobe iba ťažko napraviteľná (porov. Nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I.ÚS 618/05).

16. Odvolací súd ďalej konštatuje, že v prípade neschopnosti rodičov spolu kooperovať pri výkone styku sa maloleté dieťa stáva rukojemníkom a obeťou. (porov. Uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II.ÚS 599/10, III.ÚS 439/05).

17. Vedený týmito úvahami, odvolací súd sledujúc najlepší záujem mal. Z. napadnuté uznesenie postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne potvrdil.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).